

دکتر مجید صفاری نیا *

مریم روشن

پرسشنامه هویت اجتماعی

ساخت و بررسی پایایی و روایی پرسشنامه ۲۰ ماده‌ای هویت اجتماعی در دانش‌آموزان دبیرستانی به شرح زیر است: بدین منظور ۵۵۰ دانش‌آموز (۲۵۰ دختر، ۳۰۰ پسر) در مقطع سوم و دوم دبیرستان با میانگین سنی ۱۶/۵۶ به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای از دبیرستانهای آذربایجان غربی شدند. با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای حصول پایایی آزمون و تحلیل عاملی روش تقلیل داده‌ها برای مولفه‌های اصلی برای حصول روایی آزمون تجزیه و تحلیل شدند. طبق نتایج، همسانی درونی ماده‌های پرسشنامه هویت اجتماعی برابر با ۰/۷۴۷ به دست آمد که بیانگر پایایی مطلوب این پرسشنامه است و همچنین تحلیل عاملی نشان داد که این پرسشنامه تنها یک عامل دارد که ۴۵/۹۳ درصد واریانس را تبیین می‌کند و همه گویه‌ها در این یک عامل بارگیری می‌شوند. نتیجه کلی نشان می‌دهد که پرسشنامه هویت اجتماعی در دانش‌آموزان ایرانی از پایایی و روایی قابل قبولی برخوردار است و می‌تواند مورد استفاده محققان و متخصصان روان‌شناسی اجتماعی و علوم اجتماعی قرار گیرد.

هویت اجتماعی

این پرسشنامه شامل یک سری از سوالات مربوط به نگرش شما به هویت اجتماعی خودتان است. برای هر سوال پنج گزینه ممکن وجود دارد. لطفاً گزینه ای را که بیانگر احساس شما می باشد را علامت بزنید. انتخاب پاسخ برای شما بین گزینه های (کاملاً موافق ، موافق ، نظری ندارم ، مخالف و کاملاً مخالف) می باشد. لطفاً برای هر سوال فقط یک گزینه را انتخاب کنید.

ردیف	سوالات	کاملاً موافق	موافق	نظری ندارم	مخالف	کاملاً مخالف
۱	احساس تعلق به جامعه دارم به گونه‌ای که در رفتارم تاثیر می‌گذارد.					
۲	نسبت به پایگاه‌های اجتماعی آینده خود در دنیای گسترده‌تر اجتماعی حساس شده‌ام و دچار تشویش می‌شوم.					
۳	در مقابل آن همه وسعت انتخاب و امکانات مختلف اجتماعی که در معرض آن قرار دارم، از پای درمی‌آمزم.					
۴	درگیر فعالیت‌هایی می‌شوم که ممکن است از لحاظ اجتماعی برایم زیان‌بار باشند.					
۵	نسبت به اهداف معینی که از جانب دیگران تعیین می‌گردد، احساس تعهد می‌کنم.					
۶	به مفاهیم یکپارچه‌ای از هویت اجتماعی، جهت‌گزینی و جهان‌بینی نسبت به آن نایل شده‌ام.					
۷	با نوعی تضاد و تعارض عرصه‌های مختلف اجتماعی مواجه هستم.					
۸	از مقبولیت اجتماعی لازم برخوردارم.					
۹	در جمع دوستان خود دارای شان و منزلت هستم.					
۱۰	با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه بیگانه شده‌ام.					
۱۱	انتظار چندانی از رضایت بخش بودن رفتار خودم در آینده ندارم.					

۱۲	نسبت به احساس واقعی، علاقه و باورهای خویش بیگانه شده ام.
۱۳	باگوشه نشینی و انزوا، خود را از گزند جامعه به حاشیه می کشانم.
۱۴	برای رفتارها و باورهای خود خطوط راهنمایی در اختیار ندارم.
۱۵	از خود بیگانه شده ام .
۱۶	راه هایی را برای رسیدن به هدف هایم انتخاب می کنم که جامعه آنها را تأیید نمی کند.
۱۷	توانایی جهت بخشیدن به زندگی فردی خودم را ندارم .
۱۸	به تصویر درستی از نقش و موجودیت خویش که سرمنشاء یک زندگی متعادل فردی است دست پیدا کرده ام.
۱۹	توانایی توصیف خویش را دارم .
۲۰	از مهارت های فردی خود برای دستیابی به حس مشارکت استفاده می کنم.